

[Transcript] GONZO / #19: Hoe een steenrijke vleesimporteur zijn gevangenisstraf wist te ontduiken (Eric Smit)

Hé luisteraar, ligt je nog te slapen als het om sparen gaat?

Wordt wakker en start met sparen bij Nibc.

Gratis, volledig online, geen minimum inleg en het belangrijkste een goede sparenente.

Bij Nibc ontvang je 1,75% rent op je spaargeld.

Maar dat is toch niet alles.

Als je je geld voor een langere tijd vastzet, kan je sparen enten zelfs oplopen tot wel 3%.

Terwijl je naar deze podcast luistert, kun je alvast een gratis Nibc-sparekening openen.

Dit kan eenvoudig via Nibc.nl.

En dat liep uit de hand dat feestje natuurlijk.

Daar werd heel hard gedronken.

En ik weet nog heel goed dat op een gegeven moment ik naast voor tuin kwam te zitten.

En dat die mij zijn inmiddels natte, zo'n sigaar dat je aan het zuigen.

En dat is helemaal natte, zo'n sigaar, die draait die sigaar zo om.

En die stopte die zo hop in mijn mond en van zo kom jij straks met mij mee.

Dit is Gonzo.

De podcast van je met praten met journalisten over dat ene verhaal uit hun carrière dat ze altijd is bijgebleven.

Dat kan zijn omdat het een scoop was.

Omdat het opzienbarend was riscant, gelouderd, ontroerend of onthullend.

Of gewoon omdat het een goed verhaal was.

Of nog niet klaar.

Kijk, of nog niet klaar.

Mijn naam is Miriam West, ik tegenover me.

Je hoorde normaal Frans Lomans, oud-hoofdredacteur van Sportweek Panorama en Nieuwe Review.

Frans, simpel recept.

Eén journalist hier naar de WPG Studio's.

Het verhaal moet gepubliceerd zijn.

En voor de West hebben we geen andere vereist.

Nee hoor, we moeten er diep ontzag voor hebben.

Voor het verhaal wat we gaan bespreken.

En voor de man of vrouw.

Ja, en voor de journalisten die vandaag hebben we uitgenodigd.

Heb jij diep ontzag en respect?

Stel je nog, je bent groot fan, geef het maar toe.

Ja, dus je zult mij niet zoveel horen.

Ik zal de hele tijd zitten te knikken van wauw, cool.

En zo, nee, echt...

Ik wil het nog grijp ik in, want daar neem ik geen genoeg mee.

Je kan niet hier alleen maar in bewondering hem aansturen.

Nee, dat begrijp ik.

Maar hij heeft een van mijn favoriete non-fixie boeken in Nederland geschreven.

Nina, heten dat boek.

En dat vind ik wekelijks ongelooflijk ging over Nina Brink.

[Transcript] GONZO / #19: Hoe een steenrijke vleesimporteur zijn gevangenisstraf wist te ontduiken (Eric Smit)

En ik heb het gelezen toen het uitkwam.
Ik heb het eind vorig jaar nog een keer gelezen.
Vond ik het nog beter.
Hij heeft het dan destijds helemaal doorstaan.
Dus iedereen die dat boek niet koopt en leest, is een dief van zichzelf.
Wat is er zo goed aan?
De details waar onze gast echt een meester in is.
Het opsporen van details van je denk van wauw, hoe kan dat?
Hoe weet hij dat?
Wie heeft hem dat verteld?
En de combinatie van meeslepend en analytisch tegelijk.
Dus nee, zo hier maar ophouden.
Ik kan best een uur op onze gast praten.
Dan hoeven we hem niet aan het horengelaten.
Ergens tijdens het eind van het gesprek verwacht ik toch dan van ja,
nog misschien nog één vraag over een detail in Nina waarvan jij wil weten
hoe die daar aan is gekomen misschien.
Zit ik hier de hele tijd over te denken?
Nee, dat hoeft niet te denken.
Nee, dat weet ik.
Ik ben jou heel lang vergeten tegen die tijd.
Zo jong ben je ook niet meer.
Ik schijf nu op.
Goed, we gaan naar onze gast.
In de studio dit keer Erik Schmidt.
Hoi.
Welkom, goed dat je er bent.
Ja, nou ja, zeer vereerd natuurlijk.
En dank je wel voor ons voor al die aardige woorden alvast.
Ja, we gaan even beginnen met een kort tv.
Je begon je carrière als semi-professioneel squash speler.
Daarna werkte je even in een bedrijfsleven.
Als Nel maakte de stap naar de journalistiek,
je kwam terecht bij Maandblad Quote.
En je maakte Furore als de man die je World Online CEO Nina Brink
het bloedonderdenagels vandaan haalde, laat ik het even zo zeggen.
Daarna sprong je in het diepe, je richtte het nieuwe dagblad De Pers op.
In 2010 alweer startte je het onderzoek journalistieke platform Follow the Money.
Op hoeveel betaalende leden zitten jullie om naar bij vandaag de dag?
Bijna 41.000.
Ok, wow, gaat goed.
Dat gaat heel goed, ja, dat kun je anders zeggen.
En ik was mee de oprichter, ja, eigenlijk meer de eerste werknemer van De Pers.

[Transcript] GONZO / #19: Hoe een steenrijke vleesimporteur zijn gevangenisstraf wist te ontduiken (Eric Smit)

Maar ik ben bij heb gestaan en eigenlijk bij die oprichting heel nauw betrokken ben geweest, maar er zijn andere geweest die het echt gedaan hebben.

Oké, de scheidenheid zie je tenminste.

Dus daardoor woont je ook nog een tegel.

In 2017 werd je journalist van het jaar, indrukwekkend cv, toch, vind ik.

Nou, dank je wel, Miriam.

Had je verwacht dat Follow the Money zo goed zou uitpakken?

Nou, niet, want het is moeilijk om eigenlijk daar verwachtingen van te hebben.

Je probeert er het beste van te maken onder de omstandigheden.

En ik vond samen met Arne van der Waal 2010, 2009, toen we eigenlijk mee aan de gang gingen, en destijds ook nog Mark Koster, die er bij betrokken was, dat het nodig was om een platform voor onderzoek journalistiek optwicht.

En ja, dan heb je natuurlijk ergens wat er al dwingen je zelf om dat je een bedrijfsplan maakt, dat je een soort van idee van wat de toekomst gaat brengen, maar wat destijds niet eens een idee van het verdienmodel.

Dus dat kwamen pas zoveel jaren later achter dat we daar naar een ledenmodel toe moesten, geïnspireerd door de komst van de correspondent.

En dan denk je ook van ja, hoeveel leden zullen wij dan gaan halen en hoe groot gaan het worden.

Dus in het begin durft het niet eens over 20.000 leden te dromen, want dan zijn er nu al meer dan dubbele.

En dus inmiddels durf je wat sneller dingen te dromen omdat je denkt dat, omdat je ziet dat je dat kan.

En wat is de droom nu?

Europa in.

Ja, Europa in.

Ja.

Serieus?

Serieus, ja.

We hebben ze wel sinds anderhalf jaar een kantoor in Brussel, om die plek te onderzoeken waar eigenlijk amper onderzoekselisten rondlopen.

En waar de macht zich ophoudt natuurlijk van een belangrijk deel en ook beïnvloed wordt die macht.

Dat vinden wij heel belangrijk en ik denk dat het ook vol de manier zich bijuitstijkt leent.

Onze methode en ook de naam voor internationale journalistiek, dat wil zeggen dat wij het ambiëren om eigenlijk één van de eerste echt pan-Europese journalistieke merken te worden, die heb je eigenlijk helemaal niet.

Nee.

Je hebt heel veel kranten.

Natuurlijk moet je helemaal een nationaal grondvesten en ik denk dat de enige media in Europa die nou echt een beetje op dat daar aanspraak op kunnen maken op dat predicaat de pan-Europese zijn, eigenlijk Brits media, die hebben ook een nogal financiële achtergrond

[Transcript] GONZO / #19: Hoe een steenrijke vleesimporteur zijn gevangenisstraf wist te ontduiken (Eric Smit)

Financial Times en De Economist, die hebben echt dat grens overschrijdende in letterlijke zin.

Maar verderrest heb je eigenlijk niks en het is echt best wel gek dat je in Europa dat natuurlijk toch de ambitie heeft natuurlijk een geheel te vormen en dat die journalistiek tegelijk vaak bij die landsgrenzen ophoudt.

Ik vind het een allergrote droom.

Ja, maar wel een hele mooie en hele relevante droom.

Ja, en volgens mij lukt in Eriks leven meer dan in een gemiddeld journalistiek mensenleven.

Dat weet je pas naar het eind Frans, nee?

Dat...

Ja, ik weet niet, mijn vertrouwen is blind, hé.

Laten we gewoon naar ons verhaal gaan heen, voordat dit helemaal clef uit de hand loopt.

Ja, ik wil toch ook nog één ander dingetje, want sinds april, je bent ook voorzitter van PubliX.

Ja.

Wat doe je eigenlijk als voorzitter van PubliX?

Dat is heel goed, ik ben dat ook nog maar net en ik ben dat een beetje aan het mezelf aan het uitvinden op het voorzitter.

De belangrijkste taak die ik mezelf ook voorgenomen is om PubliX wel bekender te maken.

PubliX is om de gelegenheid gebruik te maken, dat is een platform waar je heel veilig en heel goed anoniem kan lekken en dat is in de tijd dat zelfs in Nederland klokkenluiders nog steeds hun leven niet zeker zijn, het is natuurlijk overdreven bij wijze van spreken, dat geldt gelukkig niet in Nederland, maar in ieder geval, zodra hun naam bekend wordt kapot geprocesideerd kunnen worden over carrière, het slopsien ingegaan, van groot belang dat klokkenluiders een plek hebben waar ze veilig kunnen lekken en dat het ook echt volstrekt anoniem kan.

Dat is PubliX en ik draag daar graag om bezoldocht iets aan bij om dat streven bij meer mensen bekend te maken en daarnaast is het mijn doelstelling om ook meer journalistiek organisaties lid te maken van PubliX, want dat is dan wel noodzakelijk, dus als je niet als nieuwsorganisatie erbij aangesloten bent dan krijg je ook geen tips binnen van PubliX en we willen eigenlijk zo compleet mogelijk zijn.

Hoe is het gesteld?

Is er al veel mis jullie nog een beetje goed aan te leiden?

Ik heb nog een klein wensenlijstje.

Pakken je het doen tussen een paar?

Ja, onder andere, Caro en Sirvé, Pointer, daar ben ik onlangs ook even bezoek geweest en daar gewerkt wij ook heel lang met volottevredenheid mee samen trouwens, met volottemorning, en René

Sommer die daar de eindredacteur is, die is daar hart over uit nadenken dat hij lid gaat worden van PubliX.

Zo gaat dat.

Jouw oud collega, Steven Vermeulen, die hier ook kan vertellen over zijn Siewert van Liendenskoep, die had die skoep ook via PubliX.

Ja, dat is een van de, dat is heel goed dat hij dat zegt, want de meeste verhalen komen

in kranten of op andere plekken terecht en daar hoor je eigenlijk nooit van dat hij uit PubliX voortkomt, dus goed dat Steven dat heeft verteld en ik vind dat ook belangrijk om te vertellen dat mensen via die plek gewoon ook veilig bij een bepaald medium uit kunnen komen.

Ja, goed toen we jou vroegen om hier te komen praten over dat ene verhaal in je carrière dat je altijd is bijgebleven, wist jij toen meteen welk verhaal dat zou moeten zijn?

Nou ja, er zijn, ik heb heel veel verhaal gemaakt die mij altijd zullen bij blijven, maar daar steekt wel eentje met koppenschouders bovenuit, wij durven bijna wel te zeggen, het is niet over Nina, daar heb ik wel genoeg over gezegd dat afgelopen jaar, er is ook genoeg over gezegd, dat is één verhaal waarom die ik hiervoor heb uitgekozen, juist omdat dat een beetje in de vergetelheid geraakt is, dat artikel, terwijl ik denk eigenlijk dat dat eigenlijk in die tijd een heel belangrijk verhaal is geweest, wat ook iets vertelt over hoe Nederland in elkaar kan zitten en ik blijf nog een beetje cryptisch, maar ik denk dat dat veel vertelt over Nederland, omdat wij vaak denken van onszelf dat Nederland corruptie, dat gebeurt hier helemaal niet, wij zijn Nederlanders, dat doen wij niet aan, misschien een beetje een Limburg en dan als we daarna naar België kijken, daar gebeurt er natuurlijk Italiaanse toestand die gebeurt in Italië, niet in Nederland, dus nou, dit verhaal laat zien dat dat niet zo is en het bijzondere van dit verhaal is ook dat het nog een los eindje heeft en dat is ook waarom het mij tot de dag van vandaag eigenlijk nog een beetje bezig houdt.

Kijk, het verhaal waar we het over gaan hebben, dat werd op 30 september 2003 gepubliceerd in een tijdschrift, de titel van het verhaal is Feestvarken en in het verhaal onthul jij dat de steenrijke vleesimporteur en onroerend goedhandelaar en oud 500 lid en die de kroes, twee jaar gevangen is straf opgelegd had gekregen, maar die op wonderbaarlijke wijze nooit heeft hoeven uitzitten en na jouw publicatie werd die alsnog gearesteed. Het klinkt als een bizarre verhaal, we gaan bij het begin beginnen. Het hele titel van het stuk heet overigens dossier 80.742, dat was het nummer van het dossier, het straf dossier van Eddie en ja inderdaad, het naast Feestvarken, dossierfeestvarken en dat had natuurlijk alles met de personage de kroes te maken die vermogend was geworden in de wereld van het vlees als een telg uit de familie de kroes, die een groot vleeshandelsbedrijf had, de vleesmeesters waren met SH, vleesmeesters die, ja, er waren meerdere grote slagers, huizen en handelsbedrijven in waren, terecht waren gekomen en die in de jaren 70 op grote schaal BTW-vrouwen hadden, ja, daar behalve nogal op bezondigd, zeg maar.

Zo, we zijn thuis. Zo, zo'n man was Eddie de Kroes.

Ja, zeker, ja, zo'n fraat over 20 jaar geleden, je noemde 30 september, dat is dat inderdaad bij het boven het artikel in de Lexis Nexus, het is natuurlijk een maandblad en dat komt eigenlijk altijd net iets eerder uit dan de maand waarin het artikel verscheen eind augustus 2003, ik denk dat het 20 augustus ongeveer verscheen en toen lag het ook in de winkels en wat in die tijd speelde, dat is Eddie was in het een gevierde en bekende socialite en maar ook vooral vastgoed ondernemer, daar stond hij inmiddels onbekend en hij was in die tijd gezien ook als iemand die de LPF een warm hard-toed hoog en mede-eigenaar van Hotel Deshaun, dus in Den Haag, een lange voorhoud dat wij met een aantal andere mensen bestierden waar hij de legendarische Matahari Partys organiseerde, waar veel van de LPF-gezinden elkaar troffen en uiteindelijk ook de lijntjes bij elkaar kwamen. En hoe hoor jij voor het eerst van Eddie de Kroes, want wat is het beginpunt van dit verhaal? Nou ja, voor mij zelf was Eddie de Kroes al veel langer een bekende, want ik kwam

[Transcript] GONZO / #19: Hoe een steenrijke vleesimporteur zijn gevangenisstraf wist te ontduiken (Eric Smit)

zelf ook wel eens op zo'n Matahari Party waar ik inderdaad ook wel eens aan door champagne-nevels

heb bewogen en daar ook wel van nippend, die kwartelijtjes liet ik nog wel liggen. En ook menig, Haringfeest heb ik bezocht toen er tijd bij kwoten, want dat was dat, Jord vertelde ons jongens, jullie moeten Jord Kjeller, toenmalige hoofdredacteur, die zei tegen ons, je moet wel weten waar je over schrijft en waar die debutoop waar je over schrijft, grieken, de vermogenen, de succesvolle zaken, mannen en vrouwen, die bewegen zich op dit soort feestjes, ontmoet ze, bekijk ze. Door ze te zien en door ze te beschrijven en door ze te kennen en af en toe een glaasje met te drinken, leer je het, leer die wereld kennen. Goed advies? Ja, zeker, ik kan het nooit betruerd, bovenin heb ik ontzettend veel loghalt daar ook en heel veel mensen goed leren kennen. En dus Eddie was

al jaren een goede bekende sterker, nog op één van de allereerste feestjes waar ik op aanwezig was, zat Eddie aan de tafel. Het was koningin in de nacht 1999, ik werk toen net een paar maanden voorkwoord en ik werd uitgenodigd door het toenmalige communicatiebureau Sparrow & Partners. Nee,

dat heette toen nog Sparrow & Roulant, want Jan Roulant was toen nog samen met Jeroen Sparrow en die hadden een communicatie- en PR-bureau. En die hadden een tafel met, daar aan gezeten, pimp voor tuin. En inderdaad, de vlees, zeg ik u, ontgoed mag na het edit cruise en ondergetekende en nog wat andere, onder Jannetje Koelewijn van NRC, die daar ook een leuk stukje over schreef die dag.

En dat diep uit de hand dat feestje natuurlijk, daar werd heel hard gedronken en ik weet nog heel goed dat op een gegeven moment ik naast voor tuin kwam te zitten en dat die mij zijn inmiddels natte, zo'n sigaar zat die aan het zuiken en dat is helemaal natte, zo'n sigaar. Die draai die sigaar zo om en die stopte die zo hop in mijn mond en van, zo, kom jij straks met mij mee? Ah, je werd verseed aan het doen. En echt, dit zou kans allemaal, eh, onder het kopje of gegrenzoverschrijmd, gedrag zijn. Maar dat vonden we toen helemaal niet. Dus nou, ik neemt mij dat aan,

inderdaad. En ik ging met hem mee. Nee, dat gebeurde niet. Maar om een beetje in de sfeer te schetsen van mijn... En die tafel daar zat, Eddy, daar heb ik hem voor het eerst ontmoet. En nou, dat is dus ruimtgroot, ja, vijf jaar daarvoor. En die was dus inderdaad een hele bekende figuur, had ik een markante kop, natuurlijk mijn mooie lange, grijze krullen. En ja, een beetje een taai, zo'n groeft, gelaat. En werkelijk, hij stond bijna maandelijks in ons eigen blad, want op ieder feestje waar we langs kwamen, stond Eddy met een glaasje drank tussen daar met wijsvinger. En ja, dat groot hij er ook met veel genoeg in, die dat volg. Vond je de leuke man? Ik vond het een hele aardig man, zeker. Hij was altijd vrolijk en dat gebeurde altijd wat. En ja, en behoorde tot, zeg maar, een beetje de gevierde Haagse vastgoedclub met een paar andere mannen

die daar flinke aan het ondernemen waren, en dan hier en daar is weer een pandje over namen. En dan

weer dat uitgebreid ging in vieren. Want hij was serieus rijk, he? Zeker, ja. Kijk, en hij organiseerde ook zelf, en dat is niet het minste natuurlijk, een groot feest ieder jaar rondom zijn verjaardag, in de tijd dat Asperges de grond uit geogest worden. Dat noemde hij dan ook het Aspergefeest. En hij wonen op de laan van koot in die tijd, misschien nog steeds, dat weet ik even

niet. In Wassenaar, dat is een van de duurste lanen in Wassenaar, een prachtige villa met een achtertuin nodig die honderden mensen uit, en daar werd het Aspergefeest gevierd.

Ook geweest. Daar ben ik nou nooit geweest, maar dus de beschrijving daarover in het artikel die aantreft heb ik van anderen vernomen, collega's ook. En daar liepen ministers rond, top van de zaken wereld en noem maar op. Politiek, alles kwam daar een beetje bij elkaar. En dus dat was het bijzondere van Eddie. Dus je denkt ja, deze man, dat was natuurlijk voor kwoot een zakenblad, een glansend zakenblad, een glossy, dat is natuurlijk materiaal. En zeker als je dan op een gegeven moment achter iets komt, dat dat natuurlijk helemaal de voorhoofd laat fronzen.

Waarom begon je een onderzoek naar Eddie? Nou omdat ik natuurlijk een goede tip geef er had, en de meeste verhalen die ik in mijn leven heb geschreven, vandaar dat ik ook de publieks een warm hart toedraag, komen uit het monden van klokkenluiders in eerste instantie en zo ook hier.

Hoe kwam die tip tot je? Ja, iemand die uit de wereld afkomstig was van de cruise en die hem goed kende, wist dat hij ooit veroordeeld was. Had hij een appeltje te schillen?

Nee, het was geen vraagactie. Nee, dat vraag ik me natuurlijk altijd af,

van hoe word ik zelf niet misschien als journalist, voor een karretje gespannen?

Nou zijn er altijd mensen die los vanaf zijn appeltje schillen met iemand te hebben of niet toch rankuneus kunnen zijn of het gewoon iemand een kloot zou kunnen vinden of vinden dat een andere belang mee is gemoeid. Maar was het een tip die met een slok alcohol te veel over iemand's lippen vandaan opeens spontaan kwam? Of was het echt een tip die bedoeld was als een serieuze tip? Dat is een serieuze tip. Naar jouw toe als journalist zou van hier moet je eigenlijk eens mee doen. Ja, dat klopt. Met die persoon heb ik later afspraken gemaakt, want die kwam ik inderdaad een keer ergens tegen en ze vonden die plek waar we toen waren. Dat was volgens mij op zo'n bolle ergens. Nou, dat was niet de plek, maar ik wil toch graag een keer met je afspraken. Dat nam ik serieus, want die man wilde echt iets vertellen. Dat was een slagerswieler, we lopen ook vooral mannen rond. Hoe zou dat komen? In die tijd, dat is natuurlijk allemaal heel anders tegenwoordig waarschijnlijk. Maar daar ben ik voor gaan zitten. En inderdaad, daar kwam met veel kennis van zaken en detail ook een verhaal uit de rollen waarbij die vertelde dat Eddie het inderdaad, ja, aan het kortste eind had getrokken en dat die zaak...

Wat vertelde hij jou? Hij zegt dat hij weet dat Eddie de Kroes

een veroordeeld deeling kwent is. En die had in een gevangenis moeten zitten.

Voor twee jaar en die heeft zijn gevangenisstraf nooit uitgezet, nooit één dag in de gevangenis gezeten. Dat bleek niet helemaal te kloppen, overigens. Maar...

Een veroordeeld vanwege?

Vanwege fiscale verouden met vlees in port vanuit Zuid-Amerika. En daar was ook het bedrijf vleesmeesters de kampioen in, zeg maar. En dat was een tijd die, dat is nog steeds zo, dat dat in die handel, in die wereld, de marshes flinterdun zijn. Maar dat ze natuurlijk ook nog importtarief en werden geheven en alles. En dat speelde zich allemaal in de jaren 70 en begin jaren 80 af.

Hij was de onbetwiste baas van vleesmeesters?

Ja, nou ja, dus zijn vader, Gerardus Jacobus de Kroes, eveneens, zo heet Eddie, dus eigenlijk ook.

Die heeft natuurlijk feitelijk het bedrijf opgericht. En in de tijd dat het groot is geworden is,

Eddie is naar voren geschoven als de man die het ging overnemen. En hij was echt wel een

zakelijk uitstekend onderlegd en wist het bedrijf het grotere hoogte te stuwten. Maar dat ging,

[Transcript] GONZO / #19: Hoe een steenrijke vleesimporteur zijn gevangenisstraf wist te ontduiken (Eric Smit)

dat ging dus gepaard met de nodige, ja, linkerhandel. Om die marshmaat te kunnen verhogen moest je natuurlijk wat trucs uithalen om dat te doen. En dat was onder andere door te frauderen met BTW-heffingen en invoerheffingen. Nou, dat is gebeurd. Dat is vastgesteld door de eigen bank. Zo vertelde de bron dat, maar gek genoeg, heeft Eddie daar nooit in de bak gezet. Nou, was het voor mij toen al een grote openbaaring dat überhaupt Eddie gevangenenstraf had aan z'n kont te hangen. Dat begrijp ik. Want dat was eigenlijk niet iets wat buiten echt een zeer intieme kringen in was naar bekend was. Die gevangenenstraf was in 87 opgelegd. Nou, maar heel wat jaren verder. En dat vervaagt dat, die ken is daarover. En er waren echt nog wel een handvol mensen die daadwerkelijk, die later vroeg, die nog wel daar iets over konden vertellen. Ja, dat is ook zo. En dan zit dat nog wel konden herinneren. Ja, inderdaad. Want jij bent gaan, dat is het eerste, is dat het eerste wat je bent gaan doen, gaan rondvragen? Nou ja, je gaat in het netwerk zoeken natuurlijk, ja. Je bent op zoek naar, om te beginnen natuurlijk, het slagersnetwerk. Want ik had, ik wist natuurlijk dat die actief was in het vastgoed, maar dit ging over het eerdere deel van z'n leven. En hij had in die tijd nog steeds bedrijven, die actief waren in die wereld. Eén van die bedrijven heette Montecarne. De Vegasberg, ja, dat is heel schiekker gekozen. Dat ligt ook met het oog op Montecarlo, ZQ, Belasting, af en toe, mooie combi van Glamour en Gordie. En met welke vraag trok je dat vleesnetwerk in? Ja, nou ja, eigenlijk met hele open vragen. Want ik wist er natuurlijk geen reed af van het beginnen, want ik was eigenlijk internetredacteur bij Voldemoy. En ik verdiepte mij vooral in software en internetbusiness en alles. Dit was echt een uitstapje voor me, maar omdat ik er wel goed kende, en het lag ook wel, het was wel echt wel een kwartipische verhaal voor mij, omdat het een heel erg verhaal was met heel veel sociale spelers. En social engineering, laten we zeggen, van de kwaliteiten die ik heb als onderzochtioenlisten, bevindt even mijn kwaliteit om daarin actief te zijn. Als een soort sociale cameleon. Ja. En je kon goed tegen dranken. Je vond caviarlekken. Nou ja, je moet je nou goed tegen dranken kunnen en je moet het ook nog kunnen onthouden, of in ieder geval tegenwoordigheid van geest hebben, dat je nog even op een toilet een krabbeltje maakt, voordat je zelf... Erg wacht even, Erik, want je kunt aanpast op een feestje, waar allerlei pleima's je aan mensen rondlaapt, is één ding, een goed glas champagne kunnen drinken, twee, maar je begeven in een wereld van vleeshandelaren, is er weer iets anders, toch? Ja, dat betekent dat je dat één voor één moet aanboren. Ik weet nog wel dat ik wat langerover gedaan heb toen, omdat dat natuurlijk voor mij een heel nieuw netwerk was, en ik dat langs mijn hand, via de mensen die mij een vertrouw hadden genomen, waar ik natuurlijk ook wel wat namen van hoorde langs mijn hand een beeld kon maken van wat er gebeurde. Maar er was nog heel veel onbekend ook, en omdat het natuurlijk een hele oude veroordeling was, waar de uitspraken van rechters en rechtbanken en later het Hof en later de hoge ratie waren niet één tot drie allemaal terug te vinden. Uiteindelijk wel, he? Uiteindelijk wel,

[Transcript] GONZO / #19: Hoe een steenrijke vleesimporteur zijn gevangenisstraf wist te ontduiken (Eric Smit)

heb ik zo allemaal via via ook weer, want ik moest dat ook weer via een advocaat doen, die kunnen dat makkelijker doen bij de tijd, bij de rechtbanken, dan journalisten. Altijds, ik had mij weg daar nog niet zo goed gevonden als ik dat tegenwoordig kan, en in het begin wist ik dus nog helemaal niet precies wat er allemaal in die uitspraken stond, dus ik moest dat helemaal van nul af aan beginnen, en dat werd allemaal spannender eigenlijk, omdat daar toch wel een heel duidelijk beeld naar voren kwam, omdat hij natuurlijk echt hard veroordeeld was. En bovendien, de zaak was tot en met de hoge raten toegelopen, en die had het volgens van het Hof, die bovendien ook nog eens 6 maanden boven, en het ging nog een keer van 16, anderhalf jaar, dan kreeg hij aan z'n kont. Want voor de duikheid, in eerste instantie, wordt hij veroordeld tot 18 maanden zelfstraf, en dan krijgt hij in 1985, krijgt hij van het Haagse Hof nog een handje vol maanden bij, twee jaar onvoorwaardelijk, uiteindelijk is hij zelfstraf. Exact, en dat wordt uiteindelijk, ik meen, 24 november 1987, wordt dat bekrachtigd door dat die uitspraak door de hoge raad. Nou, als dat jouw gebeurt in Nederland, dan is de bedoeling... Dan ga je zitten, althans, dan denken wij, burgers, we gaan voor een boete, laten we zeggen, dan komen wij niet mee weg, als we 50 euro zelfs bevekeers moeten of wat dan ook, die ga je betalen. Dus je krijgt een brief, dan moet je je melden, en dan ga je zitten, twee jaar. Zou je zeggen? Ja. Errie, dus niet. Dat was een fascinerend verhaal natuurlijk, want ik denk, ja, maar hoe kan dat nou, hè? Dus langzamerhand drom ik door in die wereld van, nou ja, de wereld van Eddie eigenlijk. En dat is een, gelukkig een zeer overzichtelijk netwerk van mensen, die daar allemaal in zitten, en partijen. En langzamerhand, mensen wisten dat natuurlijk wel. Mensen wisten het wel. Die wisten heel goed dat Eddie ooit was veroordeeld. En ook hoe het daar, met wat voor type vrouwen ook, en die konden ook, ja, vertellen hoe wat voor vlees daar werd verhandeld tussen Zuid-Amerika, namelijk Argentine en Europa. Dat waren de achterste delen van de koeien, die werden dan de pistola's genoemd. De heup, zeg maar, naar de poten, naar beneden. En dan hebben we dan een soort soort pistolform. En dat vond ze weg naar Europa toe via de vleesmeesters, ondertussen natuurlijk Fiscus Tilland. En dat, ja, daar had je talloze trucs voor in die tijd. En dat ging ook tussen Italië en Nederland, en allerlei vlees, importen en noem maar op. Er was een hele skala aan handel, de trucs en manieren om eigenlijk de belastingdiensten... Ja, want voor de duidelijkheid, als je tot twee jaar veroordeeld wordt, dan ben je wel een serieuze oplichter. Dan moet je wel een serieuze truc hebben uitgaan. Dan gaat het niet over dat ik een keer mijn inkomste belasting heb ontdoken, hè, om een zieze noeming. Dat klopt, en dat is helemaal juist. En dat is ook... Nou, ook door de rechter staat het dus overwoord, natuurlijk ook in het volnis. En juist ook vanwege de houding ook, van de cruise in de rechtszaal, die door de rechter als leugenachtig werd omschreven, dan ga je erop in Nederland. En uiteindelijk, ja, twee jaar voor dit type vrouw, dat is nogal was, ja. Maar mensen in zijn omgeving bevestigd dus het verhaal van, ja, die heeft een gevangenisstraf opgeheerd, nooit uitgezet. En dan vroeg jij heel fielijk met een glaasje champagnehand,

[Transcript] GONZO / #19: Hoe een steenrijke vleesimporteur zijn gevangenisstraf wist te ontduiken (Eric Smit)

hè.

Maar hoe dan?

Nou ja, maar dat was inmiddels al zonder glaasjes en panje inmiddels. En het was natuurlijk naar de droogklootrige, ga je echt afspraken maken met kopjes koffie erbij natuurlijk.

In wegrestaurant.

In wegrestaurant, inderdaad, letterlijk, van de valletjes en noem maar op, of andere plekken waar je probeert die mensen te spreken, soms op kantoren van. En gaat het echt, ja, maar wat weet je er nog van te ginnen? En hoe kan dat? Hoe verklaar je dat? En uiteindelijk kom je steeds dichterbij en doorkbraak.

Wat kan de mensen hier vertellen?

Nou ja, het is steeds meer over de handel zelf en hoe Eddie vroeger zelf te werk ging, hoe hij bekend stond in die wereld en dat soort details vind je natuurlijk ook een beetje terug in dat artikel dat ik heb opgeschreven. En dat hij natuurlijk ook nogal een brutaal mannetje was vroeger en dat Eddie een eigenwijze donder, hij wordt zelfs een brutale flikker, wordt hij genoemd door een van mijn bronnen in die tijd. Dat komt toen allemaal nog, 20 jaar geleden kun je dat dan nog opschrijven meer, het kan tegenwoordig niet meer. Dat was zelfs nog een tussenkopje, zoals je zie ik.

Maar wanneer krijg je antwoord op die ene vraag, hoe bleef Eddie de kruis uit de baas?

Dat antwoord kreeg ik toen ik zijn zwaarger te spreken kreeg.

Het is een zwaarger.

Aartje Dingjan.

Een aartje Dingjan.

Dat is een geweldige naak.

Ook de naak.

Ook uithaag.

Maar ook zo praat en weet je wel, maar die hele familie ik de kruis die praat over ging en zo. En Eddie niet, want hij had sprakeles gehad vroeger. En hij werd ook wel als koek ook jong om schreven. Dat moeder de kruis met Prins Berndt had gedaan. En dat zo'n printje in het nest de koest terecht was gekomen. Want de rest, dat sprak toch allemaal heel andere taal.

En inderdaad Plathag, zo ook Aartje Dingjan, die toen die tijd toen ik hem sprak, in Bulgarijen actief was en daar ook woonde.

Ook als vleeshandeler?

Ook nog steeds actief in de vleeshandel.

Maar die zelf ook met justitie in aanraking was gekomen. En niet ook, maar een tijd had gezeten.

Oh.

Anders dan Eddie.

En Aartje had een rekening te verëffenen, legde die maar uit. Want Aartje was de genen die hem uit de bak had gehouden. En hoe precies? Dat heeft Aartje in, laten we zeggen, een grove streken op het kamer was, heeft hij dat uitgelegd. Omdat hij iets wist. Hij wist namelijk dat hij had kennis zij die in huis, waardoor die LCI eenmaal met een officier van justitie zou praten. Of met uiteindelijk weer met het ministerie van justitie in aanraking

zou komen.

Dat Eddie wel zouden zijn, dat ze verstandig aan zouden doen om Eddie te laten lopen.

Hij had een belast.

Daarvoor is het belangrijk dat je een kleine stap terugdoen hier op dit punt. De vleesmeester destijds, daar zat een goede Raad voor Commissaris erbij. Die werd bevolkt door de voormalig premier van Nederland, Paarentje Biesheuvel. Weet jij hoe die was zijn bijnaam was? Mooie Barent. Mooie Barent. Mooie Spachthaard. Mooie Spachthaard. Mooie Barent, Anton Dreesman. Jawel, de enige echte. Jan Lanser. Jan Lanser was een bekend vakbondsvoorzitter van de CNV. Dus daar had je een nogal stevig driemanschap wat een CDA kringen, nogal stevig deuk in een pakje boter konden schoppen. Mannen met macht. En ook niet voor niks het CDA gerelateerd, want zoals je wel ligt weten is het CDA natuurlijk van die zekerheid nog, van jarenlang natuurlijk, die leverde eigenlijk altijd ministers voor landbouw en visserie in die tijd.

En onder dat ministerie bevond zich ook de belangrijkste onderzoeksinstituut dat onderzoek deed naar vrouwen in import-export van vlees en allerlei gerelateerde zaken. En ben ik hier heel erg gezegd nu even nu het erover hebben. De naam van die opsporingsdienst kwijt, maar dat schiet me zo weer weer te binnen. Groter dan de fiat in ieder geval. Bizar de opsporingsdienst is dat volgens mij. En die ressorteerde onder ministerie van landbouw en visserie. En die raakt voor commissaris een soort afweerschild, bijna daarvoor zou je kunnen zeggen. En die dingen die zij van deze mannen waren allemaal in de know van wat zich daar ooit had afgespeeld. Zonder het hard op te zeggen, liet die me doorschemeren, dat ze gewoon her betrokken bij waren geweest. Overigens was Dreesman, overigens ook nog aandeelhouder in de Vleesmeesters. Nou, dat vertelde Ding Yan in hele vage bewoordingen, waar ik eigenlijk op dat moment niet zo heel veel mee kon, anders dan dat gewoon eigenlijk oren op te schrijven. En het feit was immers dat de koes uitgevangen is was gebleven. En Ding Yan had het gedaan, maar volgens zijn eigen zeggen, omdat Eddie eigenlijk was geofferd. Eddie was zelf niet degenen die die vrouwen had bedacht en dat had natuurlijk ook weer te maken met de achtergrond van het hele vrouweschandaal. Dat hadden eigenlijk de grote voorgangers, de grote oprichters van de Vleesmeesters gedaan, waaronder zijn eigen vader. Eddie was als de nieuwe baas van het Vleesbedrijf naar voren geschoven als katvaren en heeft uiteindelijk ook de klap opgepakt. Althans, dat was een beetje de idee van Aartje. Die vond het... Aartje kende zowel de vader als de moeder. Ja, want Aartje was zeker, want Aartje was in de familie opgenomen, want hij woonde daar en hij is uiteindelijk ook getrouwd met een zus van Eddie de Groes. En Aartje, die praat echt zo plat Haags als je mij kan bedenken. En ik ontmoet hem ook op een plek in het buitenland, omdat hij absoluut Nederland niet meer inmiddele. Ik heb hem ergens in België, heb ik hem ergens ontmoet bij iemand thuis en daar urenlang gesproken. En Aartje was zelf zeer teleurgesteld in Eddie, want hij had hem destijds zijn die eigen handig uit de bak houden door dat gesprek aan te gaan met mensen van de ministerie van Justitie en ervoor te zorgen dat ze ervan door drommen waren, dat ze Eddie maar beter kon laten gaan, want anders dan nog grotere ongelukken zouden gebeuren. Wat wist Aartje? Dat is nog even meer, niet te snel. Wat Aartje wist is eigenlijk tot op de dag nog de punt op te lichten van het ministerie, dat is eigenlijk een onbekende gebleven. Wat gebeurde er vervolgens? Ik heb dat, Aartje vertelde waarom hij het deed, want Aartje zelf kom zelf in de bak terecht, een aantal jaren daarvoor, hij had rond het jaar 2000 in de cel

[Transcript] GONZO / #19: Hoe een steenrijke vleesimporteur zijn gevangenisstraf wist te ontduiken (Eric Smit)

gezeten en in die tijd riep hij uit naar Eddie van nu moet jij, nu is het tijd voor jou om mij te redden. Trukbetaler? Ja, maar dat deed Eddie niet. En dit was de day of reckoning voor Aartje, die erachter was gekomen dat ik onderzoek ook deed en die was achter zijn naam gekomen en die zei van het wordt tijd dat het verhaal maar verteld wordt. Ik heb ervoor gezorgd dat hij uit de bak is gebleven, dat heb je gezien. Dat gaat het verhaal ook vertellen, waar je ook uit komt, dat is gebeurd. En dat klopt ook. Maar dit was allemaal eigenlijk, dit zijn allemaal verhalende verhalen, dus dit werd jou allemaal gezegd, maar dit is wel informatie die lastig te checken is, behalve het feit dat hij die straf niet heeft uitgezet. Ja, dat klopt ook, dus je verlaat je zelf op de volussen. En uiteindelijk natuurlijk ook op het wederhoor. Dus je hebt hard materiaal, heb je eigenlijk de verhoudingen op zichzelf, het onderzoeken aan Aartoe. En de behoordeling. De achtergrond, daar moest ik onderzoeken natuurlijk, de achtergrond van het bedrijf, die raad van commissaris, het achtergrond van Eddie, hoe hij daar binnen het bedrijf had gemanifesteerd, hoe hij was opgekomen en uiteindelijk ook hoe hij eruit zag als degene die de klap al moest opvangen. Als jongen man die toen die tijd was, ik meen, 35 jaar toen de eerste vondens eruit gesproken. En toen ik het verhaal opschreef was hij 54 jaar zo'n beetje. En dat gebeurde, en dat is natuurlijk ook nogal verrang, vlak voor dat zijn straf verjaarder.

Was het toevallig dat je vlak daarvoor had? Dat was toevallig. Nou ja, ook weer niet helemaal, want mijn bronnen, die hadden daar wel idee van. Die wisten wel, die kende de verjaarderingstermijn.

Die zijn verjaarderingstermijnen. En daar kwam ik natuurlijk zelf, later achterpouw, die ging niet tegen mij vertellen van het tevoren van Erik, het is verjaarder bijna nu moet opschieten. Als je nu nog in de bak wil krijgen moet je opschieten. Zo ging het niet. Nee, uiteindelijk benaderde ik daarvoor, het toemaalige advocaat van Eddie de Kroes, dat was Gerard Spong. En dat was een grappige moment, want ik had hem aan de lijn en zei, ja dat vond ik. En ik vroeg eigenlijk, ik had hem eigenlijk helemaal niet goed opgezocht en ik vroeg er aan Gerard, die is die straf dan eigenlijk verjaard. Ja, dat is een goede jaar, dat is voor oorlog in november, 87, 16 jaar. Ja, dat is zo voor een paar maanden. Dus ik was toen op de zomer, dat is in november van dit jaar. Dus ik dacht, ik zat te tellen, holy shit, dus dat blad komt uit in september. Dus dan heeft de justitie nog twee maanden om die man van de straat af te plukken. En als nog in het gevangenisstraf uitzitten van anderhalf jaar, want hij had ook alweer zes maanden gratie gekregen via

ook een heel bijzondere zijpad van dit verhaal. Dus dat verhaal tekende zich op die manier af en denk je maar, dit is een krankzinnig vraag, hoe kan dit? En dat bleek vast te staan. En de raad, want Eddie zelf had ook vaak aangegeven, nee, ik heb nooit in een bak hoeven zitten. Ik ben uiteindelijk... Ja, want ik wil even de wederhoor, want je hebt dit allemaal. Vervolgens? Ja. Ik had hem natuurlijk al heel vaak gebeld en op een gegeven moment, ja, hij wist natuurlijk ook al dat ik er mee bezig was. En het bijzondere was dat wij op een zeker moment een redactieboek hebben in het huis van Jord, in Nichtevecht. Hoe het huis is Svaneswijk, ik weet niet of je dat kent, dat Nichtevecht, dat een langste vecht, dan heb je ergens een paar van die mooie buitens en daar had Jord in die tijd een verdieping, een appartement met een prachtig baken, had uitzichtboot, natuurlijk uitzicht over de vecht. Nou hadden we een redactieboek, maar ik zelf overigens net toevallig

weer niet aanwezig was, maar de rest van de redactie wel. En wie meldt zich daar? Eddie de

Kroes. Eddie de Kroes zelf, die komt met zijn Mercedes 600 SL, weet ik veel, komt hij aanzetten en lavenloos, die redactieboel waarvan hij wist dat hij daar was. Hij kwam lavenloos aan, hij was wel echt wel flink beschonken. Dus wij wisten dat dat verhaal, dat stond in de stijgers en dat was al bijna zo goed als af, op dat wederhoor, wat ik nog steeds niet binnen had gekregen. Maar Eddie kwam het zo aanleveren, want Eddie bood haar aan en dat is een soort van laatst

disparaatoffensief om dit verhaal uit te kwoten houden tot en met kerst. Hij zegt, jongens, ik geef u alles, maar voor de kerst, niet eerder. Hij wil ook al studusieer zien met kerst. Na november, na november. En het is ook helemaal niks en ik heb nog veel leukere verhalen te vertellen over...

Ja, had hij goeie reilhandel? Nou, ja, dat vertellen ze, joh. Dit praat over 2003, het is eerder dat jaar dat de Amerikaanse strijdkrachten alsnog Irak zijn binnengevallen, vanuit Kuwait en Saddam Hoes zijn natuurlijk in de brandpunt van de belangstelling staat. Hij had nog wel een leuk verhaal over Saddam, want hij had hij containers vol varkensvlees geleverd, ha ha ha, onder het mom van dit is gerund vlees. En nu ook heb ik er nog wel meer en zovoort. En hij zat daar

op de rand van het balcon, van Jord boven daar, ook weer met een glaasje wijn is aanhanden, dit allemaal te vertellen en ons maandend tot, ja, hou dat verhaal er maar uit, want dan speel je de scoop van je leven. En onderwijls iemand jou aan het bellen om te zeggen, Erik, je moet nu naar een licht te vechten komen of niet? Nou, ja, inderdaad. Ik herinner mij niet waar ik op dat moment was, maar ik was ver weg en ik kreeg er een paar van mijn collega's aan de lijn van jees, je weet nooit wie nou net is binnengekomen wandelen hier. Het is Eddie, dus ik zeg, nou ja, ik ga sowieso te laat aankomen. Dus jongens, maak dat verslag en stel hem goede vragen. Vragen meteen, leggen met hem of niet? Ja, dus, maar goed, beaande natuurlijk dat hij dus nooit zat gezeten. En dat had hij ook al, dan naar anderen beaand. En dat op een of andere manier, in Nederland, of dat dancet, justitie in Nederland, had uiteindelijk de uitoefening of noem je dat de oplegging van die straf nooit had uitgevoerd. En vertelde hij ook hoe hij dat voor elkaar was te krijgen? Nee, dat vertelde hij niet. Dat zou hij dus allemaal in het kerstnummer aan heel Nederland gaan vertellen hoe dat allemaal gelas gebeurt. Dat is er nooit van gekomen, dat grote interview. Want je begrijpt het, dat gingen wij natuurlijk niet met het handeltje akkoord. Sterker nog, die opkomst van Eddie diende er natuurlijk toe om voor de opening scene in het artikel, wat destijds voor De Mar Costa is opgetikt, overigens. En inderdaad, onze Eddie daar met zijn leven speelt, want hij zat daar met zijn benetjes aan op de rand van het bakon, dan is hij eraf donderd. En dan dondert hij zo acht meter naar beneden, dan ja, doet pijn. Dat doet pijn, vervoedelijk, of leven je dat ook niet. Maar het maakte Eddie allemaal geen barst uit, met een vol bravoeren, zat hij daar. Maar uiteindelijk is dat gepubliceerd, dat verhaal. In september. In september. Nee, eind augustus. En het deed helemaal niks in het begin, dat verhaal. Dat werd opgepikt door Stan Huygens, als eerste. Van telegraaf, ja. Toen ik de tijd deed. Sjoen Parijs deed dat nog. Die zou een jaar of twee later hoofdredacteur worden van de telegraaf. En dat was toen nog zijn speeltje, Stan Huygens. Jullie hadden een mooie cover laten maken. Ja, dat is inderdaad een prachtige cover laten maken, ook met het verhaal, want Eddie wist dat hij in de gevangenis thuis worden. De cover sprak dat ook uit, die mooie grote kop met grijze aaren van Eddie. Achter de traalijtes, die traalijtes kon je dan wegklappen, die waren dan uitgestanst. En dan achter, zag je de covertex met het verhaal, van de onwaarschijnlijke, het relaas van Eddie,

[Transcript] GONZO / #19: Hoe een steenrijke vleesimporteur zijn gevangenisstraf wist te ontduiken (Eric Smit)

die uiteindelijk uit het bak wist te blijven, bedank aan zijn zwager. Zo'n stoute cover kan jou al bekoren, toch, Frans? Ik ga hier helemaal opgewonden van, met terugweerkende kracht. Geweldig.

Ja, dat was heel, de squad natuurlijk. Maar dat begint dus niet? Ik weet nog heel goed hoe dat zich ontwikkelde. Ik had natuurlijk de grote verwachtingen van, want dit was toch echt wel een iemand die in de society bekend was, een bekende investeerder en iedereen kende hem wel. Ook in het politiek Nederland. Het was natuurlijk bij LPF-betrokken geweest. Pim stond er al een tijdje niet meer, dus iedereen kende hem wel ergens. Een raad van commissaris met prominente politici. Dus je zou zeggen, dit wordt gefrode, maar het was even stil. Nou, er waren een paar kranten die een malig gevraagd vandaar, meneer De Kroes, wat denk je er dan van? Daar kom je nog een beetje malmoeidig tratti naar in, naar voren, zo van, o, dat komt ook, dat klopt, geen bal van, dat is een George en Chemi-verhaal. Dat is een heel letterlijk citaat van hem. Dat was op 2 augustus, dat dat gepubliceerd werd, dat verhaal in de Haagse courant. En hij was een dag eerder gearisteerd, op 1 augustus. Dus hij deed nog wel heel stoer, maar hij zat op dat moment al in de bak toen dat gepubliceerd werd, dat artikel. Als hij tijdens opgraven in Dlexus Nexus, de digitale krantenbak klopt. Maar omstreeks van die tijd is hij heel stoer. En ook zijn advocaat, die inmiddels alweer in Arma's genomen, Gerard Spoon, die zei hebben, ja, we maken geen

enkel zorgen over deze straf, maar plotseling werd Eddie inderdaad van de straat afgepikt, geplukt. Ik had daarvoor natuurlijk in die maanden, daarvoor, vele malen contact gehad met mensen met justitie, met rechtspraak ook om te zorgen dat ik die vondens ook kreeg. Ik weet zeker dat deze meneer Kroes is veroordeeld en ik wil die vondens hebben van die veroordeling en zovoort. En je deed dat allemaal als journalist van quote. Ik bedoel, dit was je niet stiekem.

Nee, alles als een sport. Iedereen bestaat er een quote-fraal aan.

Natuurlijk, dat was mijn werk toen. Mijn werk is nog steeds om journalist te zijn, dus dan ben je niet undercover en dat hoeft ook helemaal niet. Je benadert justitie en je stelt vragen. En ik vermoed, dat heb ik laatst nooit helemaal precies thuis gehoord natuurlijk, maar dat verhaal is gekomen en ik denk dat medewerkers bij justitie en met OM hebben gezien, ja inderdaad, deze man heeft nooit een dag gezeten. Hoe is dit mogelijk? En dan inderdaad, nog op voor, vlak voor, dat die gevangenisstraf verjaard. Dus toen werd Eddie, die heel met veel bravoeren vertelde dat het allemaal niet uitmaakte. Ik kom erop met dat verhaal. Nou, die werd eigenlijk toch ingereken. Nou, daarin ging Gerard Sponk meteen in het trasmintgeweer. En dat kan helemaal niet, die man moet vrij, want die heeft iets. Die heeft iets. Wat is dat iets? En dat bleek een brief te zijn. Eddie al bijna 16 jaar, nee, al sinds 1992, al ruim 18 jaar, want we hebben het over. In zijn binnenzak had zitten. Wat voor brief? En dat was een brief waarin stond, een officier van justitie en wat menigdeelt dat de gevangenisstraf niet ten uitvoer gebracht hoefde te worden. En deze manier was een manier Hans Vos, een toemaalg officier van justitie. En in

die tijd, omdat ik dat verhaal maakte, was dat een leidinggevende bij het opleidingsinstituut Prisma, die opleiding geeft aan officieren van justitie in Nederland. En die had een brief geschreven waarin Eddie gevrijwaard werd. Die brief kon hij dan altijd als hij ergens bij de douane werd aangehouden. Een soort verlaten gevangenis zonder te betalen bij Monopoly, achter gekaard. Ja, die kon hij dan uit zijn zak toven en dan laten zien van... Heb je die brief gezien, Erik? Nee, die heb ik niet

gezien zelf. Ja, die heb ik natuurlijk, want die is natuurlijk uiteindelijk in die zaak naar voren gebracht, is voorgelezen, die werd daar getoond. Want in die zaak, dan heb ik het over, dat kortige ding wat er kwam, Eddie de Groes versus de Staat, dat stond op, ik meent, drie september al op de rol, een pleis van justitie in Den Haag, volle bak. Iedereen kwam daar inmiddels wat Eddie al een week in het gevangenis doorgebracht met wat hij later zou omschrijven, met drugs criminele en verkrachters en doen we op. En het waren toch wel misschien wel de donkerste momenten uit zijn leven, de hel. Want je ook echt een aantal kan voorstellen natuurlijk, als je vanuit een toch wel nogal comfortabele leven opeens een minimalistische vertrekking van de gevangenis zelf terechtkomt, maar opeens geen kwartel eitjes meer worden gegeven en de nevelen niet van chupanje zijn, maar van andere geuren. Hij komt daar in, ik heb hem nog goed, want hij heeft altijd zo'n mooie kopgrijsaar, ik beschreef het al eerder, maar dat was helemaal, hij kwam weer, hij werd die rechtszaal ingeleid en het, en de drukte plat tegen zijn hoofd aan en hij zag ook echt verschrikkelijk uit Eddie en de hele familie die was er en de hele rechtszaal zat vol en en ja daar werd uiteindelijk de rechter besloten dat meneer de Groes op vrije voeten mocht en werd met je gezet, want hij hoefde niet meer ter cel in. Eerst moest vanwege die brief die in die rechtszaal omhoog werd gegaan. Kijk eens wat we hebben hier. En wat was er dan zo belangrijk wat er in die brief stond? Of hoe was dat voor zon? Nou dat was ook daadwerkt meneer Hans volgens was een officier van justitie en nou het juridische argument waar die tijd Geert Spoon op inzette was dat een burger die iets van een echte officier van justitie te horen krijgt en zelfs op schrift gesteld krijgt, erop mag vertrouwen dat dat klopt en die mag daarin ja die mag daar rechten aan ontlenen en dat is uiteindelijk ook geaccepteerd dat duurde nog maanden overigens voordat die kogen door de kerk inging want eerst moest daar onderzoek gepleegd worden naar die brief zelf. Was die wel echt? Was die wel authentiek? Ja. De meneer Hans Vos die was niet ter zitting aanwezig die was toevallig net op die dag om vakantie gegaan en vertel dus een ex-vrouw naar een verland welk land dat precies was dat heb ik ook nooit achterhaald verder maar die was weken later pas weer terug en die kon het zonder de getuige verklaring in die dag doen en dat verhaal werd pas later echt bekend hoe die vork in de stil zat. En had aartje die brief geregeld? Dat is op de dag van vandaag nog een mistier want die Hans Vos die werd natuurlijk gevraagd goh meneer Vos, hoe kan het dat u aan tekening op deze brief staat? Wat voor een brief is dat? Waarom heeft u die ondertekend? Waarom heeft u überhaupt geschreven?

En de eerste reactie van Vos was dat hij nog nooit van Eddie De Cruz had gehoord en geen idee had wie dat was ondanks het feit dat hij er slechts een kilometer vandaan woonde. Hij was een praktisch buurman van De Cruz en hij woonde zelf ook en was naar. Hij wist dat niet en ik geloof nog wel dat hij dat misschien op dat met niet zo goed meer wist. We vergeten allemaal wel eens wat. Dat geheugen werd wel een beetje opgefrist want niet al te lang veel later erkend hij wel dat dat zijn eigen handschrift was. Dat stond niet alleen zijn handtekening bij namelijk ook dat het adres was opgesteld in zijn handschrift. Dat had Eddie allemaal uitstekend bewaard in een kluis in zijn huis. Dat had hij en een kopie in haar vóon. Doegie dagelijks bij zich. Je had die dagelijks bij zich. Is binnenzak zitten. Kun je voorstellen. En dan Eddie die dan niet heel stoer durf je om uit te schelen.

[Transcript] GONZO / #19: Hoe een steenrijke vleesimporteur zijn gevangenisstraf wist te ontduiken (Eric Smit)

Die man heeft jarenlang in angst gezeten dat hij uiteindelijk toch die bak in moest. Met zijn vrijbrief op straat. Maar hij had zijn vrijbrief op straat. Het openbaar ministerige onderzoek noemde naar die brief en dan kwam er dus achter dat het een authentiek ding was dat hij echt was geschreven. Er stond er nog een grond in op basis waarvan hij dan een bak in hoefde. Nee dat was natuurlijk het opzienbare. Dat werd op geen enkele manier geargumenteed waarom dat nou zo was. Er stond alleen maar in dat er werd afgezien van ten uitvoerlegging van die straf. Zo ongeveer. Ja ik weet letterlijk bewoordingen weet ik niet meer. Ik heb dat hier ergens opgezocht. Het staat hierin maar ergens maar ik laat. Maar dat doet er ook echt niet toe. Het gebeurde niet. En die brief die kwam naar voren en dat authentieke ding. Dat bleek ook daadwerkelijk een authentieke brief te zijn. En Eddie Kroes bleef uitweaien. Eddie Kroes die kreeg uiteindelijk te horen van de rechter. Dat hij daar inderdaad recht aan mocht ontleen. Dat hij nooit een dag meer in de gevangenis hoefde te gaan zitten. Dat was uiteindelijk de uitkomst. Collega's van ons niet te min. Die deden onder de telegraaf. Die hebben natuurlijk ook nog wat graafwerk gedaan. En die kwamen natuurlijk steeds dichterbij van ja waarom is die brief nou geschreven. En ook daarop had justitie niet het sluitende bewijs binnen gekregen. Want natuurlijk gingen de vermoedens uit naar die raad van commissarissen. En naar de lieden die daarin zaten. En de reputaties die er mee gemoed waren. En dat bleek ook uit het bronnen onderzoek van de telegraaf. Die daar ook zelf had onderzoek nou gepleegd. En die ook daarin zeiden van ja het zijn lancer, biezehoevel. En Dreesman die uit de wind zijn gehouden waardoor Eddy moest bloeden. En daarom hebben ze uiteindelijk toen een kroon getuigen zich aandiende. Aartje Ding Yan. En die met materiaal aankwam wat zo belastend was. Hebben ze gezegd van nou dat gaan we maar niet doen meer die gewone straf. En toen is op een of andere manier de brief verschenen. Was het verhaal van de telegraaf laten willen. Eigenlijk staat dat natuurlijk allemaal in mijn artiest artikel. Maar heel even voor de duidelijkheid. Die Hans Volst, officier van Justitie, heeft die brief geschreven in ieder geval ondertekend. Heb je hem nog kunnen onderzoeken van wat was zijn band met de groeispalen dat hier in dezelfde straat wonen. Of met de raad van commissarissen of met wie dan ook. Hebben we in die tijd van alles nog geprobeerd en had een hele netwerk van Volst uitgeplozen. En bij ook collegaen, officier van Justitie, op bezoek geweest. Ik ben op het marktkosten dat we zelfs naar Drenthe zijn gereden op een dag. En daar ergens een tuimpot opgelopen zijn om een oud collega van Volst aan te bellen. En daar de deur die daar het open gedaan toen hij vertelde dat wij van quote waren. En dan kwamen we om de heer Volst vragen over de heer Volst te stellen dat die deur over even zo hard in ons gezicht had dichtgesmeten. En nou ja, het waren natuurlijk, kijk, als journalistia natuurlijk, grappige verhalen natuurlijk dat je daar met zijn tweeën naar toe gaat. Maar we hebben daar eigenlijk nooit de ondersteen boven gekregen. En dat is ook mede waarom dit verhaal mij tot op de dag van vandaag nog intrigeert. Want

[Transcript] GONZO / #19: Hoe een steenrijke vleesimporteur zijn gevangenisstraf wist te ontduiken (Eric Smit)

het is natuurlijk, ene zijds, het was het een van de grootste scoops uit mijn carrière. Het is ook een van de allerbeste verkopende nummers van quote geweest uit de geschiedenis van het blad tot opheden bij mijn weten. Dat dat blad, dat vloog de winkels uit, want iedereen die wilde natuurlijk weten wat er met onze bekende ene was gebeurd. En dat vloog niet alleen in de winkels uit omdat Eddie in iedere boekhandel in Nederland alles alle quotes opkoopt die er al had. En hij had inderdaad, inderdaad ook in de omgeving was naar, was hij echt de langste tankstation en boekhandelen gegaan, om alle stapeltjes quotes die er waren om die in ieder geval weg te halen, omdat het verhaal hem toch wel een beetje dwars zat. Het is in die zin, we lachen er ook om, maar het is natuurlijk als het, als het, als er gewoon een verlaatsgevangenis om wat te betalen, brief is afgegeven vanuit een motief om het belastende informatie te verdoezelen. Hier is sprake geweest van klasse justitie. Dit is echt een keihardbewijs van klasse justitie, dat het hier op enig moment heeft plaatsgehaald. We vragen ons alleen nog steeds op de dag van vandaar af hoe het precies in elkaar heeft gezeten. En wie is er beschermd? En wie er beschermd zijn, dat is, het moeder is natuurlijk dat dat natuurlijk het drietal heren uit de Raad van Commissaris is en misschien nog een paar andere mensen. We praten hier eigenlijk over de kern van een rechtstaat eigenlijk, op mensen worden criminele, in dit geval een witte boorde crimineel wordt veroordeeld. Het gaat tot aan het hoogste rechtstinstantie in Nederland aan toe, waar de gevangenisstraf wordt getoetst, het of vol is en dat wordt bekrachtigd door de Hoge Raad. De man moet gaan zitten twee jaar en het eindelijk zit er eigenlijk geen dag vanuit. En komt er mee weg vanwege een briefje dat op onverklaarbare wijze, nou ja dus niet helemaal onverklaarbaar, maar in ieder geval in handen komt. Dat is iets wat licht laat schijnen op Italiaanse toestanden. Waardoor je aan iedereen oproept die hier meer vanwege een via Publix of Publixpunten in de helft, maar alsnog wij vol de money kenbaar te maken van wat weet u nog van de zaak, de cruise en was-ie tevallig vroeg ooit getrokken bij het, zeg maar, het klandestien gratifvelenen van het Prinsche Eddy. En Dresman, Biesheuvel, Lancer, die hebben we nooit iets losgenomen? Nee, die zijn natuurlijk ook al een tijdje allemaal, ja, die morons. Dus dat verhaal dat zit met journalistiek eigenlijk best nog wel dwars en er zijn soms dat je iets laat zien over deze wereld dat echt niet in de haak zit in tegelijkertijd, dat je niet de onderste steen boven heeft gaan weten te halen. En dat is ergens frustrerend. Ja, die denk ik, ja, pardon, er zijn nog een paar pilselstukken die ik nog moet uitvinden. Dus ergens denk ik ook dat ik daar nog een keer verder mee moet als een soort cold case. Ik denk dat er binnenkort wel wat tips gaan binnenkomen. Ik hoop dat, voor eerlijk, want ik wil het ook weten. Ja, dit is een beetje de geschichte van Eddy. Eddy de K, zeker de cruise uit 2003, wat ik toen maakte en wat gerucht maken was en wat maanden lang, wat ik zei, het kwam uit in eind augustus en het opwindend over duurde voort tot de eindigst een vrijspraak helemaal, maar dat gebeurde pas in april in 2004. Toen was ik al lang weer weg bij Quote, dat ik met je ruzie gemaakt met Jord en ik was toen bezig om mijn eerste

[Transcript] GONZO / #19: Hoe een steenrijke vleesimporteur zijn gevangenisstraf wist te ontduiken (Eric Smit)

boeken te schrijven, de Bromkolen, dat ook gaat over een verhaal van nooit helemaal eens opgelost. Eerlijk wil je danken voor je komst hier naar de WPG Studio's. Ik vond het ook heel erg amusant dit verhaal. Ik vond het ook heel serieus aan het lichtbracht. Ik vond het ook deels amusant, maar ook schandalig. Natuurlijk is het ook schandalig. Dat overheers dan bij mij toch. Ik denk, hoe kan dat bestaan? Ik ben zo'n positief mens. Ik lach weer eerder dan dat ik het neest trek. Kijk, dit was Gonzo, mijn naam is Miriam Westeck. Tegenwoordig zit Frans Lomans, mocht je vragen hebben suggesties, mail dan naar gonzoetcourtimedia.nl. Deze podcast kun je vinden op Apple Podcast of Spotify. Vergeet je niet te abonneren, dan weet je wanneer er een nieuwe aflevering online staat. Volgende keer weer een goed verhaal. Tot dan.